

WOENSDAG 23 MEI 2018 - DS AVOND

AWEL MERCI

ONDERZOEK IN ACHT TALEN

! Waarom we zo weinig 'dank u' zeggen

Het is ons ingepeperd om met twee woorden te spreken. Met het duo 'dank' en 'u' lukt dat kennelijk niet zo vlot. Dat is zo in acht talen die onderzoekers doorlichtten. Maar ondankbaar zijn we nu ook weer niet.

GEERT SELS

Benny Neyman, die kon er wat van. Die zong in één enkele zin: 'Het was fijn, bedankt, tot ziens' (uit de hit 'Vrijgezel (<https://www.youtube.com/watch?v=WWp6blOjTaY>)'). Dat was dan ook een charmezanger. Een paar vriendelijke woorden hier en daar zijn het smeermiddel in onze sociale omgangsvormen. Ze veilen de harde kantjes weg en bufferen hoe basaal onze wensen in de grond wel zijn (zeg anders bij de bakker eens gewoon: 'brood!').

Ouders rekenen het nog altijd tot hun opvoedkundig pakket om hun kroost 'dank u' te leren zeggen. In de bedrijfskunde is doorgedrongen hoeveel een beetje erkenning of een complimentje kunnen bijdragen tot het welbevinden van het personeel. De Amerikaanse psycholoog Robert Emmons heeft dan weer eenzijdig het vakgebied 'dankbaarheid' in het leven geroepen. Mensen die hun bliken van dankbaarheid turven, worden daar tot 25 procent gelukkiger van, beweert hij.

'Volgende keer betaal ik'

Aan het belang van op tijd en stond een 'dank u' wordt dus niet getwijfeld. Alleen zeggen we het niet zo vaak. Een internationale onderzoeksgroep beluisterde meer dan duizend alledaagse gesprekjes in de informele sfeer, zoals in de familie of onder vrienden. De wetenschappers richtten zich op acht talen, verspreid over vijf continenten.

Moeilijk deden de onderzoekers niet. Als iemand een alternatief voor 'dank u' formuleerde, zoals 'oké', 'super' of 'volgende keer betaal ik', telde dat mee. Zelfs een stilzwijgende hoofdknik werd meegeteld. Maar dan nog liggen de scores aan de lage kant. Een notoir formeel volkje als de Britten beantwoordt een dienst in 14,5 procent met 'dank u'. De sprekers van het Cha'palaa, uit Ecuador, doen er helemaal niet aan mee. Ze hebben dan ook geen woorden om dankbaarheid uit te drukken.

De twee westerse talen die onderzocht werden, rijden een eind voor het peloton uit. Naast Engels is dat Italiaans (13,5 procent). Het Murrinpatha (noorden van Australië) valt terug op 4,5 procent, voor het Russisch (3,1 procent), Pools (2,2 procent), Lao (2 procent) en de Afrikaanse taal Siwu (0,8 procent).

Daarmee is niet gezegd dat sommige culturen onbehouwener zijn dan andere, zeggen de onderzoekers. De verschillen wijzen er hoogstens op dat er andere taaltradities zijn. Bovendien zijn we allemaal mensen van goede wil. Hebben we een verzoek ('mag ik het zout eens'), dan komt daar in 88 procent van de gevallen een reactie op. Alleen wordt die niet per se expliciet gehonoreerd. Geen ramp, zeggen de onderzoekers. We moeten een gevoel van dankbaarheid niet verwarren met een formele uitdrukking van dank.

Nederlands in dezelfde lijn

‘Hoewel het Nederlands niet is onderzocht, liggen de resultaten vermoedelijk in dezelfde lijn als het Engels en het Italiaans’, zegt Lucas Seuren, taalkundige bij de Radboud Universiteit (Nijmegen) die het artikel uit de *National Academy of Sciences* las. ‘Dit onderzoek geeft aan dat een bedanking in informele situaties weinig belang heeft. In sommige culturen is er niet eens een woord voor. Dat blijkt niet storend voor de sociale omgangsvormen.’

Moeten we nu hoogdringend onze oude etiquetteregels opnieuw opfrissen? ‘Zeker niet’, zegt Seuren. ‘In de informele sfeer is het vanzelfsprekend dat je elkaar helpt. Het gaat om kleine, eenvoudige verzoekjes. Die hebben misschien niet allemaal een ‘dank u’ nodig. De vraag is wat we doen bij grotere verzoeken, die niet zo makkelijk in te willigen zijn. Uit dit onderzoek is het niet op te maken, maar op de juiste momenten bedanken we misschien toch nog wel.’

GEERT SELS

Geert Sels is redacteur cultuur & media bij De Standaard.

Bron: *De Standaard*, 23 mei 2018, https://www.standaard.be/cnt/dmf20180523_03525501

Dit artikel werd gereproduceerd met toestemming van de uitgever, alle rechten voorbehouden. Elk hergebruik dient het voorwerp uit te maken van een specifieke toestemming van de beheersvennootschap License2Publish: info@license2publish.be".

GISTEREN | ‘1 op de 5 baby’s in Engeland wordt geaborteerd’
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20180522_03524865)